

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

Частина III

**Одеса
2018**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III. – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 196 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Антоненко К. Е. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Барон Г. І. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойчева О. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Варналій А. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Вітковська А. А. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Калантарчук Т. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Качкалова Л. Ю. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Лузанова К. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мілева Т. Д. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мітішова І. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Москаленко К. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотовіліна Г. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Негруль Д. А. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Пархоменко Л. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Поповська А. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,
Саблістюк О. О. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Тутов В. О. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В. В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Чорний Є. В. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шишацька В. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шувера О. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2018

ЗМІСТ

Варналій А.О., Самотоєнкова О.В. Аналіз середньої заробітної плати в Україні за видами економічної діяльності.....	7
Любович А.А., Ольвінська Ю.О. Аналіз середньої освіти в Україні.....	14
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз показників навколишнього середовища.....	21
Бурлаєва В.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз захворюваності населення України.....	28
Бойчева О.П., Вітковська К.В. Статистичне дослідження рівня життя населення.....	33
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз забору води з природних водних об'єктів в Україні та Одеській області.....	41
Шувера О.О., Тарасова К.І. Статистичний аналіз народжувальності в Україні	45
Поповська А.О., Тарасова К.І. Статистика сортування, переробки та вторинного використання відходів в Україні	53
Бойчева О.П., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан фондового ринку України	58
Стародубцева Т.В., Самотоєнкова О.В. Статистичний аналіз ринку зерна в Україні	64
Варналій А.А., Самотоєнкова Е.В. Развитие рынка информационных услуг в Украине	69
Манєва К.П., Самотоєнкова О.В. Динаміка та структура споживчих товарів в Україні	77
Унтілов В.В., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан ринку енергоресурсів в Україні	86
Калантарчук Т.І., Самотоєнкова О.В. Особливості розвитку ринку інновацій в Україні	92
Любович А.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз первинного ринку нерухомості в Україні	97
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Особливості кредитування малого бізнесу в Україні	104

Тутов В.О., Ольвінська Ю.О. Проблеми та перспективи функціонування ринку дорогоцінних каменів	109
Качкалова Л.Ю., Саблюк О.А., Ольвінська Ю.О. Тенева економіка України	115
Унтілов В.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня доходів населення України	121
Бойчева О.П., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан житлового фонду України	128
Барон Г.І., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан державного регулювання конкуренції та монополізації ринку в Україні	133
Шишацька В.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз демографічної ситуації в Україні	137
Мілєва Т.Д., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз економічного розвитку Індії	142
Пархоменко Л.В., Москаленко Е.С., Ольвінська Ю.О. Статистический анализ ресурсов и расходов домохозяйств	147
Лузанова К.А., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку послуг України	152
Чорний Є.В., Ольвінська Ю.О. Страховий ринок України: проблеми та перспективи розвитку	158
Мітішова І.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз доходів державного бюджету України	164
Мотовіліна Г.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку праці в Україні	172
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз зносу основних засобів в Україні	179
Антоненко К.Э., Ольвінська Ю.О. Анализ проблем налоговой системы Украин	185
Вітківська А.А., Ольвінська Ю.О. Використання статистичних методів у маркетингових дослідженнях	191

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ІНДІЇ

Мілева Т. Д.¹, Ольвінська Ю. О.²

1 – студент, фінансово-економічний факультет,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Мілева Т. Д., Ольвінська Ю. О. Статистичний аналіз економічного розвитку Індії. Обґрунтовано необхідність дослідження ролі Індії в світовій економіці. Розглянуто фактори, що впливають на розвиток країни. Проаналізовано динаміку основних макроекономічних показників Індії. Виявлено проблеми, які стоять на шляху розвитку країни, та причини неоднозначності існуючих даних.

Ключові слова: економічний розвиток, сільське господарство, номінальний та реальний ВВП, промислове виробництво.

Милева Т. Д., Ольвинская Ю. О. Статистический анализ экономического развития Индии. Обоснована необходимость исследования роли Индии в мировой экономике. Рассмотрены факторы, что воздействуют на развитие страны. Проанализирована динамика основных макроекономических показателей Индии. Выявлены проблемы, которые стоят на пути развития страны, и причины неоднозначности существующих данных.

Ключевые слова: экономическое развитие, сельское хозяйство, Номинальный и реальный ВВП, промышленное производство.

Milieva T. D., Olvinskaya J. O. Statistical analysis of the economic development of India. The necessity of studying the role of India in the world economy is substantiated. The factors influencing the country's development are considered. The dynamics of the main macroeconomic indices of India is analyzed. The problems, which stand on the way of development of the country, and the reasons of ambiguity of the existing data, are revealed.

Keywords: economic development, agriculture, nominal and real GDP, industrial production.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Мілева, Т. Д. Статистичний аналіз економічного розвитку Індії [Текст] / Т. Д. Мілева, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 142 – 146.

Індія – яскрава і різноманітна країна, чия економіка все більше і більше інтегрується зі світовою економікою. Розгорнуті економічні реформи, розпочаті в останньому десятилітті мали далекосяжні наслідки.

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III, 2018 рік

Цю країну вважають унікальною, найбільш швидкозростаючою, деякі впевнені, що вона перетвориться в глобальне джерело. Операції на території Індії зайняли центральну позицію в глобальній діяльності багатьох виробників-гігантів.

Величезний і постійно зростаючий ринок, інфраструктура, що розвивається, складний фінансовий сектор, гнучке регулююче середовище, пільги, стійка держава і хороша економічна перспектива роблять Індію привабливою для інвестицій. Ділове середовище Індії сприяє досягненню високого рівня і постійного зростання.

Актуальність теми визначається зростаючою роллю Індії в економіці Азіатського регіону і в світовій політиці в цілому. Інтерес представляє аналіз найбільш актуальних аспектів економічної політики, факторів, що забезпечують не тільки швидке зростання національного господарства, але і створення основних передумов для його модернізації і диверсифікації.

Економічний стан країни суперечливий. З одного боку, Індія – одна з найбагатших країн світу за запасами корисних копалин. Тут є вугілля (четверта частина розвіданих світових запасів), залізо, марганець, боксити, слюда, хроміти, золото, нафта, газ. І разом з тим Індія – аграрно-індустріальна країна, 2/3 найбіднішого населення планети проживає в Індії.

Розвиток економічної ситуації Індії викликають значний інтерес у економістів. Наукові основи дослідження цих проблем закладені в працях Олександри Медової, Наталі Галіщевої та інших.

Індія в даний час знаходиться на шляху розвитку в економіку відкритого ринку, проте все ж сліди минулої політики країни залишаються. Економічна лібералізація, включаючи скасування держконтролю промисловості, приватизацію державних підприємств і зниження контролю над зовнішньою торгівлею і інвестиціями, почалася на початку 1990-их і служила тому, щоб прискорити економічне зростання країни, яке складає в середньому більше ніж 7% щорічно з 1997 року [1, с 127].

Економіка Індії різноманітна і охоплює традиційне сільське господарство, сучасне сільське господарство, виробу кустарного промислу, широкий діапазон сучасних галузей промисловості і безліч видів послуг. Трохи більше половини робочої сили знаходиться в сільському господарстві, але сектор послуг – основне джерело економічного зростання. Він становить більше половини ВВП Індії, а зайнята в ньому тільки одна третина робочої сили (рис. 1).

Безперечно, у Індії є свої проблеми – серед них, крім інших, всім відома чиновницька тяганина, відсутність розвиненої інфраструктури, а також надмірне державне регулювання і корупція – які необхідно вирішувати, щоб забезпечити стрімке економічне зростання. Влада прагне проводити в цих сферах реформи, хоча успіхи поки досить скромні [2, с 225].

Достовірні дані, що характеризують індійську економіку, м'яко кажучи, неоднозначні. Більшість фірм і підприємств невеликі за розмірами і працюють стихійно без належного врегулювання, багато працівників офіційно не зареєстровані. До того ж в Індії для визначення номінального ВВП використовуються не остаточні, а оптові ціни. Через падіння цін на нафту індекс оптових цін падає, в той час як роздрібні ціни продовжують зростати на 5% в рік. Так що публікуються цифри реального ВВП завищені.

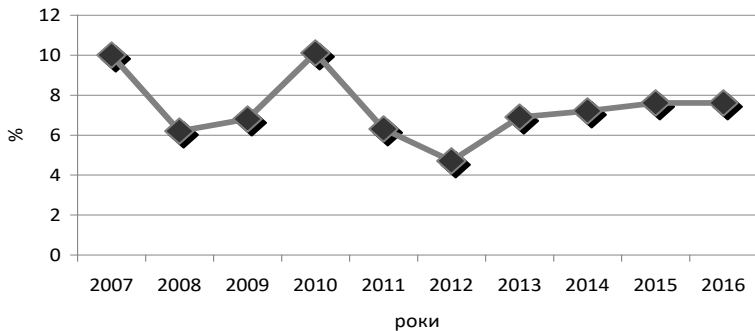

Рис. 1. Темпи приросту ВВП Індії

Довгострокові проблеми Індії включають широко поширену бідність, невідповідну фізичну і соціальну інфраструктуру, обмеження несільськогосподарських можливостей працевлаштування, недостатній доступ до якісної середньої та вищої освіти і міграцію сільського населення в міста [3].

Характеризуючи економічну ситуацію Індії, неможливо не торкнутися розвитку сільського господарства. Сільськогосподарський сектор, який так довго був оплотом індійської економіки, тепер становить лише приблизно 20% від валового національного продукту, проте, забезпечує зайнятість 60% населення. Протягом декількох років після здобуття незалежності, в задоволенні своїх потреб в продовольстві Індія залежала від іноземної допомоги. В останні 50 років харчова промисловість неухильно зростає, головним чином через збільшення числа зрошуваних земель широко поширеному використанні високопродуктивного насіння, добрив і пестицидів. Країна має великі запаси зерна (близько 45 мільйонів тонн) і є світовим експортером зерна. Товарні культури, особливо чай і каву приносять головний експортний дохід. Індія – найбільший в світі виробник чаю, щорічно виробляє близько 470 мільйонів тонн, з яких 200 мільйонів тонн експортується. Індія також займає близько 30% світового ринку спецій, експорт яких становить близько 120,000 тонн на рік [1, с 130].

У сільському господарстві Індії до сих пір зберігаються великі

контрасти – великі плантації сусідять з дрібними селянськими господарствами. Багато селян мають мало землі або взагалі її не мають. В Індії зрошується 546 820 квадратних кілометрів земельної площі, або приблизно 39% всіх орних земель. Внутрішні водні ресурси Індії включаючи річки, канали, водойми і озера і морські ресурси, що включають східні і західні узбережжя Індійського океану і інші затоки, надають зайнятість майже шести мільйонам чоловік в рибній галузі.

Особливої уваги також заслуговує промисловість Індії. Після десятиліття реформ виробничий сектор готується задовольняти потреби нового тисячоліття. Інвестиції в індійські компанії до 1994 року досягли рекордного рівня, і безліч транснаціональних корпорацій вирішили відкривати свої магазини в Індії з метою використання переваги покращеного фінансового клімату. З метою подальшого зростання промислового виробничого сектора були дозволені прямі іноземні інвестиції по автоматичному маршруту майже у всіх галузях промисловості з деякими обмеженнями. Структурні реформи були зроблені в режимі акцизу з метою запровадження єдиної ставки і спрощення процедур і правил. Індійським філіям транснаціональних корпорацій дозволили платити ліцензійний платіж батьківської компанії для реєстрації міжнародних торгових марок, і т.д. [4].

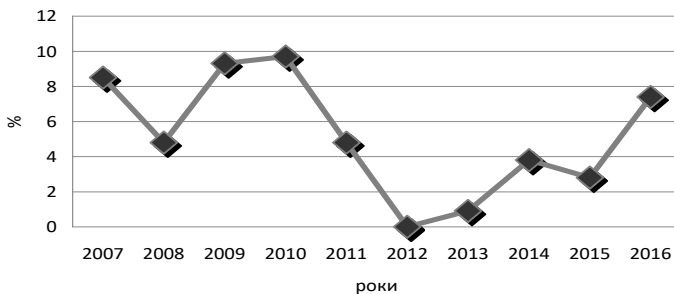

Рис. 2. Темпи приросту промислового виробництва Індії

Найяскравішим свідченням того, що з індійською економікою все добре, є попит на паливо та автомобілі – починаючи з 2015 він зростає швидко та настільки істотно, що в 4-му кварталі 2016 року досяг максимального рівня за понад десятиліття. Це говорить про відродження економічного імпульсу країни, оскільки нафта споживається практично у кожному секторі: сільським господарством, промисловістю, логістичними компаніями, домогосподарствами тощо [5].

Цей же період видався надзвичайно успішним і для транспортного ринку – продажі дво- та чотирьох-колісного транспорту збільшилися на 13% та 21% відповідно.

Роздрібна торгівля теж продемонструвала збільшення продажів у 2016. Тим не менш, темпи володіння домашніми автомобілями в Індії залишаються низькими – у 2014 році вони склали 19%.

Розвитку індійської економіки також сприяє збільшення державних витрат на інфраструктуру. Особливий акцент уряд робить на дорогах: у середньому за один місяць у 2016 році на них витратили 89 млрд рупій, тоді як за весь 2014-2015 рік – 330 млрд [5].

Що стосується залізничних шляхів країни, то основна увага тут приділяється саме реформуванню. Це повинно призвести до надзвичайно необхідного розширення потужності залізничного транспорту. Індійський уряд зосереджується на національних автомагістралях та залізницях, а також збільшує витрати на охорону здоров'я. Держава отримала майже рекордний прибуток від податкових зборів. Особливо варто зазначити різке підвищення надходжень від акцизного збору як на бензин, так і на дизельне паливо, а також від податку на прибуток фізичних осіб. Крім того, уряд значно скоротив витрати на неефективні проекти, наприклад, субсидювання галузі зрідженого газу.

Прямі іноземні інвестиції в Індію також дуже сильні і, ймовірно, збільшаться протягом поточного фінансового року. За прогнозами, протягом наступних трьох-п'яти років Індія буде основним виробником серед усіх країн, що розвиваються. Сприятиме цьому й той факт, що інші ринки, такі, як Бразилія та Китай, сповільнюються. Очікується, що річні темпи зростання будуть у діапазоні 7-8,5% [4].

Сьогодні Індія вже стала надзвичайно перспективним ринком. Держава не залишається осторонь і робить усе, щоб не тільки підтримувати, а й збільшувати темпи росту економіки. В той час, як Китай та Бразилія вже майже вичерпали свій потенціал, Індія тільки починає його відкривати. Все це робить її неймовірно привабливою для інвестицій.

Приклад Індії яскраво демонструє те, як виважені кроки уряду з використання державного бюджету прискорюють економічне зростання країни. Водночас, влада Індії вимушена витрачатися на створення таких базових речей, як електрифікація чи доступ до банкінгу. Якщо врахувати кількість населення, яке необхідно забезпечити цими послугами, витрати вратимуть.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лукьянов С.А., Фролова Е.Д. Світова економіка і міжнародні економічні відносини: сучасний стан, проблеми та основні тенденції розвитку - Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – с. 127 – 130
2. Потапов М.В., Шахматов О.К. Економіка сучасної Азії: Навчальний посібник, 2015. - с. 285
3. Доповідь Глобального Інституту МакКінзі. Перспективи економічного розвитку Індії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mckinsey.com/mgi/overview>, 2015.

4. Центр моніторингу економіки Індії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.linkedin.com/company/centre-for-monitoring-indian-economy>, 2014.

5. Пахомов Е.В., Саран П.Т.: Ділова Індія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tadviser.ru/index.php>, 2017.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ВИПУСК 4

Частина III

**Одеса
2018**